

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ «ΤΕΝΤΟΥΡΑ»

Ημερομηνία παραλαβής
(Date of receipt) :

Αριθμός σελίδων (με την παρούσα) :
Number of pages (including this page)

Γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε για την υποβολή του φακέλου: **Ελληνική**
(Language used for submission of application)

Αριθμός φακέλου:
(File number)

Καθιερωμένη γεωγραφική ένδειξη: Τεντούρα (*Tentura or Tentoura*)

Κατηγορία του αλκοολούχου ποτού: ηδύποτο/λικέρ

Η γεωγραφική ένδειξη «Τεντούρα» συμπληρώνει την επωνυμία πώλησης «ηδύποτο/λικέρ» και έχει καταχωρισθεί, σύμφωνα με το σημείο 32 του Παραρτήματος III του καν. (ΕΚ) 110/2008, ως γεωγραφική ένδειξη υπέρ της Ελλάδος.

Περιγραφή του αλκοολούχου ποτού

Φυσικά, χημικά και/ή οργανοληπτικά χαρακτηριστικά

Το λικέρ «Τεντούρα» έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

- α) έχει χρώμα βαθύ καφέ-κόκκινο
- β) τα συστατικά του είναι : νερό, αιθυλική αλκοόλη γεωργικής προέλευσης αρωματισμένη με εκχύλισμα μερών των αρωματικών φυτών κανέλας (*Cortex Cinamomifloioi* κινάμμωμου) και γαρύφαλλου (*Flores Caryophylli* – άνθη γαρύφαλλου), καθώς και άλλων αρωματικών φυτών, υπό την προϋπόθεση ότι υπερισχύει το άρωμα της κανέλας και του γαρύφαλλου, γλυκαντικές ύλες, και προαιρετικά:
  - φυσικές αρωματικές ύλες, υπό την προϋπόθεση ότι υπερισχύει το άρωμα της κανέλας και του γαρύφαλλου.
  - γλυκός οίνος των ακόλουθων κατηγοριών με ονομασία προέλευσης ελεγχόμενη (Ο.Π.Ε.) : Μαυροδάφνη Πατρών, Μοσχάτος Πατρών και Μοσχάτος Ρίου Πατρών.
  - καραμελόχρωμα, ως μέσο προσαρμογής του χρώματος, απαγορευομένης της προσθήκης οποιουδήποτε άλλου συστατικού, πλην των ανωτέρω.
- γ) η ελάχιστη περιεκτικότητα σε σάκχαρα, εκφρασμένη σε ιμβερτοσάκχαρο, είναι 120 γραμμάρια ανά λίτρο.

δ) ο ελάχιστος αλκοολικός τίτλος είναι 18 % vol.

Ειδικά χαρακτηριστικά (σε σύγκριση με τα αλκοολούχα ποτά της ίδιας κατηγορίας)

Το λικέρ «Τεντούρα» χαρακτηρίζεται από τα αρωματικά συστατικά της κανέλας και του γαρύφαλου, διότι για την αρωμάτισή του χρησιμοποιούνται μέρη των αρωματικών φυτών κανέλας (Cortex Cinamomomi- φλοιοί κινάμμωμου) και γαρύφαλλου (Flores Caryophylli – άνθη γαρύφαλλου). Η προσθήκη γλυκού οίνου των κατηγοριών “Μαυροδάφνη Πατρών”, “Μοσχάτος Πατρών” και “Μοσχάτος Ρίου Πατρών”- χωρίς να σκιάζει τα κυρίαρχα αρώματα της κανέλας και του γαρύφαλου, συμβάλλει περαιτέρω στη διαμόρφωση της ιδιαίτερης αρωματικής και γευστικής ταυτότητας του λικέρ «Τεντούρα».

Ο ελάχιστος αλκοολικός τίτλος είναι 18% vol [έναντι του αντίστοιχου κατώτατου ορίου 15 % vol που ισχύει γενικά για τα λικέρ, σύμφωνα με το στοιχείο β της κατηγορίας 32 του Παραρτήματος II του καν. (ΕΕ) 110/2008].

Η ελάχιστη περιεκτικότητα σε σάκχαρα, εκφρασμένη σε ιμβερτοσάκχαρο, είναι 120 γραμμάρια ανά λίτρο [έναντι του αντίστοιχου κατώτατου ορίου 100 γραμμαρίων ανά λίτρο που ισχύει γενικά για τα λικέρ, σύμφωνα με την τρίτη παύλα της περίπτωσης i του στοιχείου α της κατηγορίας 32 του Παραρτήματος II του καν. (ΕΕ) 110/2008].

Σχετική γεωγραφική περιοχή

Η γεωγραφική ένδειξη «Τεντούρα» χρησιμοποιείται για το οικείο λικέρ που παράγεται εντός των ορίων του Δήμου Πατρέων, της Δημοτικής ενότητας Φαρρών του Δήμου Ερυμάνθου και της Δημοτικής ενότητας Ωλένιας του Δήμου Κάτω Αχαΐας, της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Συγκεκριμένα, προκειμένου να επιτρέπεται η χρήση της ως άνω γεωγραφικής ένδειξης, πρέπει η διαδικασία παραγωγής, από το στάδιο της αρωμάτισης της αιθυλικής αλκοόλης με εκχύλιση των μερών των αρωματικών φυτών κανέλας (Cortex Cinamomomi- φλοιοί κινάμμωμου) και γαρύφαλλου (Flores Caryophylli – άνθη γαρύφαλλου) έως την τελική παρασκευή του ποτού, ως και η εμφιάλωση, να πραγματοποιούνται εξ ολοκλήρου σε επιχειρήσεις που έχουν τις παραγωγικές εγκαταστάσεις τους στις ως άνω αναφερόμενες περιοχές.

Σημειώνεται ότι η υποχρέωση της εμφιάλωσης γενικά των αλκοολούχων ποτών με Γ.Ε. στην οικεία γεωγραφική περιοχή αποτελεί πάγια αντιμετώπιση του θέματος

από την Ελλάδα και καταγράφεται διαχρονικά σε όλες τις σχετικές εθνικές νομοθετικές ρυθμίσεις.

Η αντιμετώπιση αυτή επιβάλλεται αποκλειστικά και μόνο από ουσιαστικούς αντικειμενικούς λόγους (αναγομένους εν τέλει στη φύση των αλκοολούχων ποτών) προστασίας και διασφάλισης της ταυτότητας και ποιότητας των προϊόντων και συνεπώς της φήμης της (οικείας) γεωγραφικής ένδειξης.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι ο παραδοσιακός χαρακτήρας των αλκοολούχων ποτών, και δή αυτών με γεωγραφική ένδειξη, αποτελεί καθοριστικό στοιχείο της ταυτότητάς τους, το οποίο έχει αποτυπωθεί παγίως και στην σχετική νομοθεσία της Ένωσης. Ακριβώς δε, στα πλαίσια της παράδοσης, η εμφιάλωση των ποτών αυτών μέσα στην οικεία γεωγραφική περιοχή αντιμετωπίζεται ως αυτονόητο στοιχείο από τους καταναλωτές, αλλά και από τις ποτοποιίες, οι οποίες λειτουργώντας ως πιστοί φορείς της παράδοσης εμφιαλώνουν οι ίδιες τα αλκοολούχα ποτά που παράγουν, έχοντας πλήρη επίγνωση ότι μόνο κατ' αυτόν τον τρόπο μπορούν να διασφαλίσουν την τελική ταυτότητα του προϊόντος τους.

Μέθοδος παρασκευής

Η *Τεντούρα* παράγεται με αρωμάτιση αιθυλικής αλκοόλης γεωργικής προέλευσης είτε αυτούσιας, είτε μετά από την προηγούμενη αραίωσή της με νερό (υδροαλκοολικό μίγμα) ή ύδατος, με εκχύλιση μερών των αρωματικών φυτών κανέλας (*Cortex Cinamomi*- φλοιοί κινάμμωμου) και γαρύφαλλου (*Flores Caryophylli* – άνθη γαρύφαλλου) με τις μεθόδους της διαβροχής ή/και απόσταξης. Μπορούν να εκχυλίζονται και άλλες αρωματικές ύλες, αλλά πάντοτε κατά τρόπον, ώστε να υπερισχύει το άρωμα της κανέλας και του γαρύφαλλου. Στο κατά τα ανωτέρω λαμβανόμενο εκχύλισμα προστίθενται νερό [εκχύλιση με χρήση αιθυλικής αλκοόλης, είτε αυτούσιας, είτε μετά από την προηγούμενη αραίωσή της με νερό (υδροαλκοολικό μίγμα)] ή/και αιθυλική αλκοόλη γεωργικής προέλευσης (εκχύλιση με χρήση ύδατος), μέχρι της διαμόρφωσης του τελικού αλκοολικού τίτλου, και γλυκαντικές ύλες από τις επιτρεπόμενες σύμφωνα με το στοιχείο 3 του Παραρτήματος Ι του καν. (ΕΚ) 110/2008, κατά κανόνα ζάχαρη, ενίοτε και μέλι.

Μπορούν επίσης να προστίθενται :

- γλυκός οίνος των ακόλουθων κατηγοριών με ονομασία προέλευσης ελεγχόμενη (Ο.Π.Ε.) : Μαυροδάφνη Πατρών, Μοσχάτος Πατρών και Μοσχάτος Ρίου Πατρών.
- καραμελόχρωμα, ως μέσον προσαρμογής του χρώματος.

Εκτός από τα ανωτέρω, δεν επιτρέπεται η προσθήκη άλλου συστατικού.

Δεσμός με τη γεωγραφική περιοχή ή προέλευση

Ιστορία της παραγωγής

Ο Φρ. Πουκεβίλ¹ αναφέρει πως η Πάτρα ήταν ανέκαθεν το κέντρο του εμπορίου του Μορέως. Ιόνιοι νήσοι, Αγκώνα, Τεργέστη, Νεάπολη, Λιβόρνο, Μασσαλία, αλλά και τα μεγάλα λιμάνια της Εγγύς Ανατολής συνδέονταν εμπορικά με το λιμάνι της Πάτρας.

Οι πρώτες αναφορές σε ένα αλκοολούχο ποτό, πιθανόν πρόδρομο της σημερινής «Τεντούρας», ανατρέχουν στην εποχή της Φραγκοκρατίας, κατά την οποία η περιοχή της Πάτρας αποτελεί Βαρονία. Το 1218 περίπου, κατά τον εορτασμό της εδραίωσης της ηγεμονίας των Βιλλαρδουϊνων, αναφέρεται η κατανάλωση ενός ποτού με το όνομα «μοσχοβολίθρα», το οποίο καταναλωνόταν μόνον από τους ευγενείς, λόγω του κόστους παρασκευής του (ονομασία, η οποία μέχρι σήμερα χρησιμοποιείται για την Τεντούρα)².

Τον 19^ο αιώνα οι Πατρινοί, λόγω της μεγάλης διάδοσης των λεγομένων αποικιακών προϊόντων, είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν τα, κάποτε πολύτιμα και χρησιμοποιούμενα μόνον στην φαρμακευτική, μπαχαρικά. Η χρήση τους πλέον ήταν προσιτή σε όλους και, καθώς τα λικέρ γίνονταν μόδα στην Ευρώπη, στην Πάτρα, που η θέση της επέτρεπε την εύκολη προμήθεια των πρώτων υλών, εμφανίστηκε η *Τεντούρα*, πρωτότυπη εκδοχή ενός λικέρ μπαχαρικών, στην παρασκευή του οποίου συνεισφέρουν τοπικά προϊόντα.

Ήδη από το 1885 καταγράφεται στον τοπικό Τύπο, η παραγωγή τεντούρας στην κατηγορία «Ροζόλια» - ονομασία της εποχής για τα λικέρ – από «Ατμοκίνητο Πνευματοποιείο», δηλαδή ποτοποιείο της Πάτρας.³

Η παραγωγή της από τους ποτοποιούς της ευρύτερης περιοχής της Πάτρας συνεχίζεται αδιαλείπτως καθ' όλην την διάρκεια του 20ού αιώνα, όπως προκύπτει από πλήθος ιστορικών στοιχείων (που έχουν κατατεθεί στην Υπηρεσία μας) :

-τιμολόγια που χρονολογούνται από την δεκαετία του 1940

-Διαφημίσεις προϊόντων στον τοπικό Τύπο που χρονολογούνται από τις αρχές του 20ού αιώνα.

---

¹ F. Rouqueville: *Voyage dans la Grèce*, 1820, Τόμος Ε', σελ. 270.

² Εφημερίδα «Πελοπόννησος», Φύλλο της 25^{ης} Ιανουαρίου 2000, Άρθρο «Τεντούρα: Ένα ποτό με ...μοναδική ονομασία»

³ Εφημερίδα «Φορολογούμενος», Φύλλο αρ. 528, της 1^{ης} Φεβρουαρίου 1885, «Τιμοκατάλογος των εν τω Ατμοκινήτω Πνευματοποιείω του ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ»

-Καταγραφή του προϊόντος ποτοποιίας στον Εμπορικό & Βιομηχανικό Οδηγό της Ελλάδος, Νομός Αχαΐας-Πάτραι (Έκδοση 1947, σελ. 243).

Στις μέρες μας, η τεντούρα παράγεται από το σύνολο των ποτοποιιών που δραστηριοποιούνται στην οικεία γεωγραφική περιοχή, και οι οποίοι κατά μεγάλο μέρος αποτελούν συνέχεια των πρώτων επίσημων ποτοποιιών που εμφανίστηκαν στα τέλη του 19^{ου} και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα.

Προέλευση της ονομασίας

Παρ' όλο που όλοι στην περιοχή των Πατρών γνωρίζουν το ποτό αυτό, δεν είναι γενικά γνωστή η προέλευση της ονομασίας του. Είναι λοιπόν φυσικό να γίνονται διάφορες υποθέσεις.

Κατά μια εκδοχή η ονομασία πρωτοεμφανίστηκε στον προαναφερθέντα εορτασμό της εδραίωσης των Βιλλαρδουΐνων, περίπου το 1218, όπου «στο αγώνισμα του ξυλοκονταρισμού νικητής αναδείχτηκε ο άρχοντας της Βαρονίας της Χαλανδρίτσας, Κουράνδρος. Ο Αλαμάνος με υψωμένο το ποτήρι γεμάτο μοσχοβολίθρα φωνάζει : “Ten hoorag” για τον Κουράνδρο. Κι όλοι φώναζαν ρυθμικά: Ουρά ! Ουρά !. Ενδεχομένως ο λαός που του άρεσε να μιμείται τους ευγενείς με τα ποτήρια υψωμένα με το ποτό που τους προσφέρθηκε φώναζαν: Τεν ουρά ! Τεν ουρά! Έτσι, δεν άργησε να γίνει, Τεντουρά, πιο εύηχο στα μέτρα της Ελληνικής γλώσσας κι αργότερα Τεντούρα»³.

Σύμφωνα, όμως, με την επικρατέστερη εκδοχή, η λέξη *Τεντούρα* προέρχεται από το λατινικό *tingt(us)*⁴, μέσω του γαλλικού *teint(ure)*, το οποίο έχει εδώ την έννοια του βάμματος. [Από τον 18^ο αιώνα στην Γαλλία οι *teintures alcooliques* (αλκοολούχα βάμματα) ήταν ένα είδος *infusion* (εκχυλίσματος) και βάση για την παρασκευή διαφόρων αλκοολούχων ποτών “λικέρ” ως και φαρμακευτικών σκευασμάτων}. Ωστόσο στο λαϊκό αυτί, που δεν ετυμολογεί τις λέξεις, επικράτησε το άκουσμα της παραγωγικής κατάληξης – “ούρα”. Πρόκειται για μια πολύσημη μεσαιωνική κατάληξη της δημώδους ελληνικής, η οποία εντείνει ή φορτίζει τις έννοιες που περιγράφει. Η ερμηνεία της, ως μεγεθυντικής, της κατάληξης – “ούριον” είναι χαρακτηριστική : ως π.χ.(αρχ.) κολλύριον, κολλούριον, κολλούρα, κουλλούρα, κουλούρα^{5 6}. Η γλωσσικά οικεία κατάληξη διευκόλυνε την προσαρμογή της λέξης *Τεντούρα*, που αφομοιώθηκε πλήρως, εισαγόμενη στο κλιτικό σύστημα της Ελληνικής γλώσσας και αναφερόμενη σ’ ένα συγκεκριμένο προϊόν με ελληνική ιδιαιτερότητα παρασκευής.

⁴ μετοχή του ρ. *tingo* = βάφω, *Λεξικόν Λατινοελληνικόν Στεφ. Κουμανούδη*, 2002, σελ. 429-430.

⁵ Γ. Χατζιδάκις: *Μεσαιωνικά και Νέα Ελληνικά*, 1907, Β΄ Τόμος, σελ. 305-306.

⁶ Ν. Π. Ανδριώτης: *Ετυμολογικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής*, 1983, σελ. 170 και 254-255.

Αγνοώντας, λοιπόν, την προέλευση της λέξης “Τεντούρα”, ο απλός καταναλωτής ίσως την προσλαμβάνει, όπως η ίδια της η κατάληξη επιβάλλει, δηλαδή με κάποια έννοια υπογράμμισης, επίτασης, ως ένα ενδιαφέρον και ξεχωριστό προϊόν. Κάτι που όντως συμβαίνει λόγω των έντονων χαρακτηριστικών της *Τεντούρας* (άρωμα και χρώμα). Γι’ αυτό και μέχρι σήμερα την ακολουθεί εκείνη η παλιά (ως δεύτερη) ονομασία: “Μοσχοβολήθρα”. Ο λόγος, αυτόνοτος.

Σύγχρονη σχέση με την περιοχή

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα η *Τεντούρα* είχε μεγάλη διάδοση στις λαϊκές τάξεις. Την προτιμούσαν οι ψαράδες και οι πρόσφυγες, αλλά όχι οι αστοί, οι οποίοι προτιμούσαν τα γαλλικά λικέρ, όπως Chartreuse, Bénédictine και Marasquin. Με την πάροδο, όμως, του χρόνου η κατανάλωσή της αγκάλιασε όλα τα κοινωνικά στρώματα της Πάτρας, αλλά και τους επήλυδες και τους φοιτητές όλων των ηλικιών και των τάξεων. Σήμερα, λοιπόν, έχει καθιερωθεί, ως το παραδοσιακό αλκοολούχο ποτό της Πάτρας, αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο των τουριστικών οδηγιών της περιοχής και λειτουργεί ως ‘πρεσβευτής’ της πόλης των Πατρών στην υπόλοιπη Ελλάδα και, μέσω κυρίως του τουρισμού, στο εξωτερικό.

Αξίζει η παράθεση αυτούσιου του κειμένου παρουσίασης της τεντούρας από έναν έγκριτο ταξιδιωτικό οδηγό⁷, γιατί στο κείμενο αυτό συνοψίζεται η ταυτότητα του ποτού και η άρρηκτη σχέση του με την περιοχή της Πάτρας:

«ΤΕΝΤΟΥΡΑ: Η Τεντούρα ανήκει στην κατηγορία των ηδύποτων που χαρακτηρίζονται από τα αρωματικά συστατικά του γαρύφαλου και της κανέλας και παρασκευάζεται με ιδιαίτερο παραδοσιακό τρόπο στην ευρύτερη περιοχή των Πατρών από τα μέσα του 19^{ου} αιώνα. Τα έντονα αρώματα της κανέλας και του γαρύφαλου εμπλουτίζονται κατά τις εκάστοτε συνταγές με άλλα μπαχαρικά, τοπικά εσπεριδοειδή και οίνους Ο.Π.Ε. Πατρών (Μαυροδάφνη και Μοσχάτο). Μπορείτε να την απολαύσετε ιδιαίτερα μετά το φαγητό, αλλά και οποιαδήποτε άλλη ώρα, σκέτη, με κρέμα γάλακτος ή μπράντυ. Το βαθύ καφεκόκκινο ποτό συνοδεύεται, επίσης, με ανάλατους ξηρούς καρπούς, αποξηραμένα φρούτα ή γλυκίσματα πικρής σοκολάτας. Είναι ιδανική ακόμη όταν ετοιμάζετε τη γέμιση της γαλοπούλας ή σε συνταγές με κυνήγι».

Διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας: (National provisions)

---

⁷ Ταξιδιωτικός Οδηγός «ΠΑΤΡΑ», Εκδόσεις Explorer, Αθήνα 2006, ISBN 9608214122.

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις για την παραγωγή και διάθεση αλκοολούχων ποτών προκειμένου αυτά να δικαιούνται :

- της αναγνώρισης γεωγραφικής ένδειξης κατά την έννοια του άρθρου 15 του καν. (ΕΚ) 110/2008
- της χρήσης μίας εκ των αναγνωρισμένων υπέρ της Ελλάδας γεωγραφικών ενδείξεων που έχουν καταχωρισθεί στο Παράρτημα ΙΙΙ του καν. (ΕΚ) 110/2008
- της αναγνώρισης άλλης, πλην των προηγούμενων, γεωγραφικής ένδειξης.

Οι όροι λοιπόν χρήσης της γεωγραφικής ένδειξης «Τεντούρα» καθορίζονται με την υπ' αριθ. 30/0777/3280/22-12-2011 (ΦΕΚ 3211/Β'3-12-2011) απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, η οποία περιλαμβάνεται στο συνημμένο στον παρόντα τεχνικό φάκελλο παράρτημα.

Στην απόφαση αυτή καθορίζονται οι όροι παραγωγής, οι προδιαγραφές, η οικεία γεωγραφική περιοχή, ειδικοί κανόνες επισήμανσης, οι διαδικασίες ελέγχου εκ μέρους των αρμοδίων Αρχών και οι κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβάσεων.

Στο Παράρτημα της ως άνω απόφασης καθορίζονται οι ποτοποιίες (6) με έδρα εκτός της οικείας γεωγραφικής περιοχής, οι οποίες επιτρέπεται να συνεχίσουν την παραγωγή λικέρ «Τεντούρα» και μετά την καταχώριση της εν λόγω γεωγραφικής ένδειξης. Η ρύθμιση αυτή επιβλήθηκε από το γεγονός ότι οι ποτοποιίες αυτές έχουν μια μακρόχρονη παράδοση στην παραγωγή λικέρ «τεντούρας» (και συνακολούθως στη χρήση της ένδειξης αυτής στην επισήμανση του προϊόντος τους), η οποία χρονολογείται πολύ πριν από την 1^η Ιανουαρίου 1996, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 23 – Σχέση μεταξύ εμπορικών σημάτων και γεωγραφικών ενδείξεων - του κανονισμού (ΕΚ) 110/2008.

Αιτών

Ο τεχνικός φάκελος υποβάλλεται από την αρμόδια Ελληνική Αρχή, της οποίας τα πλήρη στοιχεία έχουν ως ακολούθως:

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΣΟΔΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΗΜΕΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΚΟΟΛΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Ταχ.Διεύθυνση: Av. Τσόχα 16
Αθήνα 115 21, Ελλάδα
Τηλέφωνο: 0030-210-6479273
Φαξ: 0030-210-6468272
e-mail: alcohol_food@gcsl.gr

και στην αγγλική γλώσσα:

**HELLENIC REPUBLIC
MINISTRY OF FINANCE
GENERAL SECRETARIAT FOR PUBLIC REVENUE
GENERAL DIRECTORATE OF GENERAL CHEMICAL STATE LABORATORY
DIRECTORATE OF ALCOHOL & FOODSTUFFS**

Address: Anast. Tsocha 16
Athens 115 21, Greece
Tel: 0030-210-6479273
Fax: 0030-210-6468272
e-mail: alcohol_food@gcsl.gr

Συμπληρωματικό στοιχείο προς τη γεωγραφική ένδειξη

Η ένδειξη «Τεντούρα» μπορεί να συμπληρώνεται από την ένδειξη «Πατρών». Στην περίπτωση αυτή, πέραν των γενικών προδιαγραφών για το λικέρ «Τεντούρα», το ποτό πρέπει να έχει τα εξής ιδιαίτερα χαρακτηριστικά:

- α) ελάχιστο αλκοολικό τίτλο 20 % vol
- β) ελάχιστη περιεκτικότητα σε σάκχαρα, εκφρασμένη σε ιμβερτοσάκχαρο, 150 γραμμάρια ανά λίτρο
- γ) ελάχιστη περιεκτικότητα γλυκού οίνου (Μαυροδάφνη Πατρών, Μοσχάτος Πατρών και Μοσχάτος Ρίου Πατρών), 0,5 % επί του τελικού προϊόντος.

Ειδικοί κανόνες για την επισήμανση

(Σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας)

Δεν επιτρέπεται η χρήση της λέξεως «Τεντούρα» για την εμπορική επωνυμία αλκοολούχου ποτού.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αριθμ. 30/077/3280/2011

Όροι χρήσης της γεωγραφικής ένδειξης «Τεντούρα».

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπ' όψη:

1. Τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΙΙΙ «Γεωγραφικές ενδείξεις» του καν. (ΕΚ) 110/2008 «σχετικά με τον ορισμό, την παρουσίαση, την επισήμανση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των αλκοολούχων ποτών και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1576/89 του Συμβουλίου».
2. Το σημείο 32 του Παραρτήματος ΙΙΙ του ίδιου ως άνω κανονισμού, στο οποίο καταχωρίζεται υπέρ της Ελλάδος η γεωγραφική ένδειξη «Τεντούρα» για την κατηγορία των αλκοολούχων ποτών «λικέρ».
3. Την παράγραφο 5 του άρθρου 9 του ίδιου ως άνω κανονισμού.
4. Την περίπτωση στ της παραγράφου 4 του άρθρου 5 του ν. 2969/2001 (ΦΕΚ 281/Α'/18-12-2001).
5. Την απόφαση του πρωθυπουργού αριθμ. Υ25/6-12-2011 «Καθορισμός αρμοδιοτήτων των αναπληρωτών Υπουργών Οικονομικών Φίλιππου Σαχινίδη και Παντελή Οικονόμου» (ΦΕΚ 2792/Β'/8-12-2011)
6. Τις διατάξεις της απόφασής μας 030/077/2131/23-8-2011 «Παραγωγή και διάθεση αλκοολούχων ποτών» (ΦΕΚ 1946/Β'/31-8-2011) και ιδίως τις παραγράφους 1,2,3 και 4 του άρθρου 5 αυτής.
7. Τα στοιχεία του τεχνικού φακέλου για την 'τεντούρα' που κατατέθηκε εκ μέρους του Συλλόγου Ποτοποιών Πατρών στη Διεύθυνση Αλκοόλης, Αλκοολούχων Ποτών, Οίνου, Ζύθου του Γενικού Χημείου του Κράτους.
8. Τα στοιχεία που συγκέντρωσε η Διεύθυνση Αλκοόλης, Αλκοολούχων Ποτών, Οίνου, Ζύθου του Γενικού Χημείου του Κράτους σχετικά με την παραγωγή 'τεντούρας' από ποτοποιούς που λειτουργούν εκτός της περιοχής Πατρών.
9. Την από 15-11-2011 εισήγηση της Διεύθυνσης Αλκοόλης, Αλκοολούχων Ποτών, Οίνου, Ζύθου του Γενικού Χημείου του Κράτους.
10. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

1. Με τις διατάξεις της παρούσας καθορίζονται οι όροι παραγωγής, οι ποιοτικές προδιαγραφές και οι διαδικασίες ελέγχου, προκειμένου να μπορεί να συμπληρώνεται η επωνυμία πώλησης «λικέρ» ή «ηδύποτο» με την ένδειξη «Τεντούρα», η οποία έχει καταχωρισθεί, σύμφωνα με το σημείο 32 του Παραρτήματος ΙΙΙ του καν. (ΕΚ) 110/2008, ως γεωγραφική ένδειξη υπέρ της Ελλάδος για την κατηγορία των αλκοολούχων ποτών «λικέρ (ηδύποτο)».
2. Προκειμένου να επιτρέπεται η συμπλήρωση της επωνυμίας πώλησης του λικέρ (ηδύποτου) με την εν λόγω γεωγραφική ένδειξη, πρέπει η διαδικασία παραγωγής, από το στάδιο της εκχύλισης, όπως αυτή ορίζεται στην περίπτωση α της παραγράφου 1 του άρθρου 2 της παρούσας απόφασης, έως την τελική παρασκευή του ποτού, ως και η εμφιάλωση, να πραγματοποιούνται εξ ολοκλήρου σε επιχειρήσεις που έχουν τις παραγωγικές εγκαταστάσεις τους εντός των ορίων του Δήμου Πατρέων, της Δημοτικής ενότητας Φαρρών του Δήμου Ερυμάνθου και της Δημοτικής ενότητας Ωλένιας του Δήμου Κάτω Αχαΐας, της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.
3. Η ένδειξη «Πατρών» μπορεί να συμπληρώνει την επωνυμία πώλησης «λικέρ» ή «ηδύποτο» ή τη γεωγραφική ένδειξη «Τεντούρα».
4. Εκτός των ορίων της περιοχής που ορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, επιτρέπεται η παραγωγή και διάθεση λικέρ (ηδύποτου) με την γεωγ-

ραφική ένδειξη «Τεντούρα» από τις ποτοποιίες που έχουν καταχωρισθεί στο Παράρτημα και σύμφωνα με τους όρους του Παραρτήματος αυτού.

Άρθρο 2

1. Το λικέρ (ηδύποτο) με τη γεωγραφική ένδειξη «Τεντούρα» πρέπει να πληροί, τους ακόλουθους ειδικούς όρους:
  - α) παράγεται με αρωμάτιση αιθυλικής αλκοόλης γεωργικής προέλευσης, ύδατος ή υδραλκοολικού μίγματος, η οποία γίνεται με εκχύλιση μερών των αρωματικών φυτών κανέλας (*Cortex Cinamomomi*- φλοιοί κινάμμωμου) και γαρύφαλλου (*Flores Caryophylli* – άνθη γαρύφαλλου) με τις μεθόδους της διαβροχής ή/και απόσταξης.
  - β) επιτρέπεται η εκχύλιση και άλλων αρωματικών υλών, αλλά πρέπει να υπερισχύει το άρωμα της κανέλας και του γαρύφαλλου.
  - γ) επιτρέπεται η προσθήκη φυσικών αρωματικών υλών, υπό την προϋπόθεση ότι υπερισχύει το άρωμα της κανέλας και του γαρύφαλλου.
  - δ) έχει ελάχιστο αλκοολικό τίτλο 18 % vol
  - ε) έχει ελάχιστη περιεκτικότητα σε σάκχαρα, εκφρασμένη σε ιμβερτοσάκχαρο, 120 γραμμάρια ανά λίτρο.
  - δ) μπορεί να περιέχει μόνο καραμελόχρωμα ως μέσο προσαρμογής του χρώματος.
  - ε) επιτρέπεται η προσθήκη γλυκού οίνου των ακόλουθων κατηγοριών με ονομασία προέλευσης ελεγχόμενη (Ο.Π.Ε.): Μαυροδάφνη Πατρών, Μοσχάτος Πατρών και Μοσχάτος Ρίου Πατρών.
  - στ) δεν επιτρέπεται η προσθήκη άλλου συστατικού πλην των ανωτέρω.
2. Όταν η γεωγραφική ένδειξη «Τεντούρα» ή η επωνυμία πώλησης «λικέρ (ηδύποτο)» συμπληρώνεται με την ένδειξη «Πατρών», πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθοι ειδικοί όροι:
  - α) ελάχιστος αλκοολικός τίτλος 20 % vol
  - β) ελάχιστη περιεκτικότητα σε σάκχαρα, εκφρασμένη σε ιμβερτοσάκχαρο, 150 γραμμάρια ανά λίτρο
  - γ) ελάχιστη περιεκτικότητα γλυκού οίνου εκ των αναφερομένων στο εδάφιο ε της προηγούμενης παραγράφου, 0,5 % επί του τελικού προϊόντος.
Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι όροι της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.
3. Δεν επιτρέπεται η διάθεση στην κατανάλωση του λικέρ (ηδύποτου) με την εν λόγω γεωγραφική ένδειξη, εάν δεν πληρούνται οι όροι της παρούσας.
4. Δεν επιτρέπεται η χρήση της λέξεως «Τεντούρα» για την εμπορική επωνυμία αλκοολούχου ποτού.

Άρθρο 3

1. Οι ποτοποιοί που ενδιαφέρονται για την παραγωγή και διάθεση στην κατανάλωση λικέρ (ηδύποτου) με τη γεωγραφική ένδειξη «Τεντούρα» υποβάλλουν στην κατά τόπον αρμόδια Χημική Υπηρεσία, όλα τα σχετικά στοιχεία που αποδεικνύουν το δικαίωμα χρήσης εκ μέρους τους της εν λόγω γεωγραφικής ένδειξης. Η Χημική Υπηρεσία μετά από εξέταση των στοιχείων χορηγεί στους ενδιαφερομένους την έγκριση χρήσης της εν λόγω γεωγραφικής ένδειξης.
2. Η κατά τόπον αρμόδια Χημική Υπηρεσία διενεργεί τον τακτικό έλεγχο των ποτοποιιών που κάνουν χρήση της εν λόγω γεωγραφικής ένδειξης και προβαίνει στην ανάκληση της ως άνω εγκρίσεως σε περίπτωση καταστρατήγησης εκ μέρους τους των όρων των άρθρων 1 και 2 της παρούσας.
3. Η μη τήρηση των όρων και προϋποθέσεων της παρούσας απόφασης αποτελεί παράβαση του ν. 2969/2001, η οποία τιμωρείται σύμφωνα με το εδάφιο ιβ της παραγράφου 2 του άρθρου 11 και το εδάφιο η του άρθρου 12 του εν λόγω νόμου.

Άρθρο 4

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και ισχύει από τη δημοσίευσή της.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Οι ποτοποιίες που περιλαμβάνονται στον κάτωθι πίνακα επιτρέπεται να συνεχίσουν την παραγωγή λικέρ με την γεωγραφική ένδεξη «Τεντούρα», με τις προδιαγραφές που προβλέπονται στο άρθρο 2 της παρούσας, δεδομένου ότι έχουν μακρά παράδοση (πλέον της εικοσιπενταετίας) παραγωγής του εν λόγω ποτού. Το δικαίωμα αυτό διατηρούν και στις περιπτώσεις αλλαγής έδρας.

Α/Α	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΠΟΤΟΠΟΙΑΣ	ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΤΟΠΟΙΑΣ
1	ΠΟΤΟΠΟΙΑ VERINO Α.Β.Ε.Ε.	ΠΟΤΟΠΟΙΑ VERINO Α.Β.Ε.Ε.	4ο ΧΛΜ. ΑΡΓΟΥΣ- ΚΕΦΑΛΑΡΙΟΥ, ΑΡ- ΓΟΣ
2	Ν.Γ. ΚΑΛΛΙΚΟΥΝΗΣ Α.Ε.- ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΟΤΩΝ, ΑΠΟΣΤΑΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙ- ΘΕΡΙΩΝ ΕΛΑΙΩΝ	Ν.Γ. ΚΑΛΛΙΚΟΥΝΗΣ Α.Ε.- ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΟΤΩΝ, ΑΠΟΣΤΑΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙ- ΘΕΡΙΩΝ ΕΛΑΙΩΝ	7ο ΧΛΜ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ- ΜΕΣΣΗΝΗΣ
3	Ε.Γ.ΠΟΛΥΚΑΛΑ & ΣΙΑ Ε.Ε.	ΠΟΤΟΠΟΙΑ ΠΟΛΥΚΑΛΑ	ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ 35, ΑΘΗΝΑ
4	ΑΦΟΙ ΔΡΑΚΑΤΟΥ Ο.Ε.	ΔΡΑΚΑΤΟΣ	ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ 14, ΑΙΓΑΛΕΩ
5	Ι.Κ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ & ΥΙΟΣ Ο.Ε.	ΚΡΙΝΟΣ	ΡΟΔΟΔΑΦΝΗ ΑΙΓΙΟΥ, ΑΙΓΙΟ
6	Κ. ΜΠΑΛΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.	ΠΟΤΟΠΟΙΑ ΓΚΡΙΛΑ	ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ & ΑΓ. ΤΡΥΦΩΝΟΣ 4, ΑΜΑ- ΛΙΑΔΑ

2. Στην επισήμανση των προϊόντων της προηγούμενης παραγράφου δεν επιτρέπεται η χρήση της ένδειξης «Πατρών».

3. Δεν επιτρέπεται οι ως άνω ποτοποιίες να παράγουν «Τεντούρα» υπέρ τρίτου κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 9 της υπ' αριθ. 30/077/2131/2011 απόφασης Υπουργού Οικονομικών.

4 Εφόσον γίνει μεταβίβαση μιας εκ των ανωτέρω ποτοποιιών διατηρουμένης της επωνυμίας της επιχείρησης, η διάδοχος ποτοποιία μπορεί να συνεχίσει την παραγωγή του ποτού υπό τους όρους της παρούσας απόφασης.

Αθήνα, 22 Δεκεμβρίου 2011

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ